

HE laiksi EU:n metsäkatoasetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista sekä siihen liittyviksi laeiksi (HE 77/2025 vp)

Maa- ja metsätalousvaliokunta 23.9.2025

lainsäädäntöneuvos Outi Kumpuvaara
erityisasiantuntija Viktor Harvio
neuvotteleva virkamies Heidi Alatalo
Maa- ja metsätalousministeriö

Hallituksen esityksen tausta

- Esityksen valmistelun taustalla on EU:n metsäkatoasetus (EU) 1115/2023, joka edellyttää täydentävää kansallista sääntelyä
- EU:n metsäkatoasetuksella pyritään minimoimaan EU:n osuus maailmanlaajuiseen metsäkatoon ja metsien tilan heikentymiseen
- Metsäkatoasetuksen soveltamiseen 12 kk lykkäys → soveltaminen alkaa keskeisiltä osin 30.12.2025
- Ehdotettu laki ei muodostaisi itsenäistä ja kattavaa sääntelykokonaisuutta, vaan sitä sovellettaisiin rinnakkain EU:n metsäkatoasetuksen kanssa

Hallituksen esityksen valmistelu

- EU:n metsäkatoasetuksen kansallista täytäntöönpanoa on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriön asettamassa työryhmässä
- Hallituksen esityksen luonnos oli lausunnoilla 28.5–22.7.2024. Lausuntoja annettiin yhteensä 60 kappaletta.
- Lainsäädännön arviointineuvosto antoi lausuntonsa HE-luonnoksesta 22.5.2025
- Työryhmä julkaisi 24.6.2025 mietintönsä, joka sisälsi luonnoksen hallituksen esitykseksi.
- Valmistelun aikana on järjestetty useita sidosryhmätilaisuuksia

EU:n metsäkatoasetus

- EU:n metsäkatoasetuksella kumotaan EU:n puutavara-asetus (EU) N:o 995/2010
 - Vastaavasti uudella lailla kumottaisiin voimassa oleva puutavaralaki (897/2013)
- Metsäkatoasetus koskee
 - metsäkatoa (metsän muuntaminen maatalouskäyttöön) ja
 - metsien tilan heikkenemistä
- Kattaa seitsemän hyödykettä: puu, nautaeläin, kaakao, kahvi, öljypalmu, kumi, soija
- Säädetään toimijoita ja kauppaa käyviä koskevista velvoitteista, joiden noudattaminen on edellytyksenä tuotteiden markkinoille saattamiselle
 - sekä tuotteiden asettamiselle saataville markkinoilla ja viennille
- Keskeistä:
 - Asianmukaisuuden huolellisuuden noudattaminen (ml. tietojen kerääminen ja due diligence -järjestelmä)
 - Asianmukaisen huolellisuuden vakuutuksen (due diligence –vakuutus) toimittaminen komission tietojärjestelmään

Ehdotus uudeksi metsäkatolaiksi

- Säädetäisiin uusi laki eli ns. *metsäkatolaki*
- Laissa säädetäisiin toimivaltaisesta viranomaisesta ja sen tehtävistä sekä seuraamuksista
- Lisäksi HE sisältää 3 teknisempää liitelakia, jotka koskevat sakon täytäntöönpanosta annettua lakia (672/2022) sekä rikoslakia (39/1889)
- Lähtökohtana esityksessä on se, että kansallisella lailla ei säädetäisi EU:n metsäkatoasetuksen vähimmäistason ylittävää sääntelyä.
- Suomi on määritelty alhaisen riskin maaksi (komission täytäntöönpanoasetus 22.5.2025)
- Uusi laki ehdotetaan tulemaan voimaan 30.12.2025

Valvonta ja tarkastukset

- Toimivaltaisena viranomaisena toimisi Ruokavirasto (2 §)
 - täytäntöönpanoa hoitaisi osaltaan myös Tulli ja Suomen metsäkeskus
- Säädetäisiin tarkastusten tekemisestä (5-7 §)
- Vaatimustenvastaisuustapauksissa Ruokavirasto voisi periä toimenpiteidensä kustannukset toimijalta tai kauppaa käyvältä (9 §)
- Säädetäisiin myös tiedonsaannista toimijalta ja kauppaa käyvältä sekä viranomaisten välisestä tietojen vaihdosta (10-11 §)
- Perustellut huolenaiheet – 3/6 kk aikaa Ruokavirastolle ilmoittaa tekemistään toimenpiteistä (13 §)

Seuraamukset

- Hallinnolliset seuraamukset (3 luku)
 - Väliaikainen keskeyttäminen, korjausmääräys, kieltö, uhkasakko
 - Lisäksi: Yksinkertaistetun asianmukaisen huolellisuuden menettelyn kieltö + hävittämismääräys + määräaikainen sulkeminen julkisten hankintojen ja avustusten ulkopuolelle (6 kk, hallinnollisen seuraamusmaksun yhteydessä)
- Seuraamusmaksut (4 luku)
 - Rikkomusmaksu (20-22 §)
 - 500-3000 e yrityksille (porrastettu yrityskoon mukaan)
 - 300 e luonnollisille henkilöille
 - Hallinnollinen seuraamusmaksu (23-24 §)
 - vakavimmat rikkomukset
 - enimmäismäärä 4 % liikevaihdosta
 - Luonnollisille henkilöille 500-5000 e
 - Jos yli 100 000 e, maksu määrättäisiin Ruokavirastossa seuraamuskollegiossa (25 §)

Kiitos!

